Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Atalan koulun esiopetus

Vuodet: 2026 - 2027

Sisällysluettelo

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

4. Pedagogiset painopisteet

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

Kiusaamisen ehkäiseminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ovat läpileikkaava osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Turvallista ja yhteisöllistä esiopetusta rakennetaan ennakoivasti:

- *ryhmäyttämällä*
- *vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja*
- *aikuisten sensitiivisen läsnäololla*
- *yhteisillä toimintatavoilla*

Miten minulla menee -kyselyn *tekevät työntekijät haastatellen kaikkia esioppilaita esiopetuksessa (liite 4). Miten minulla menee -kyselyn vastaukset toimivat keskustelun herättäjänä sekä yhteisöllisessä opiskeluhuollossa että huoltajien kanssa, mutta myös tausta-aineistona koulun kanssa työstettävään suunnitelmaan kiusaamisen ehkäisystä.*

Miten minulla menee -kyselyn koonti (yksi per yksikkö) palautetaan 16.10.2026 mennessä tämän linkin kautta *Esiopetuksen kiusaamiseen liittyvä yksikkökohtainen koonti – Täytä lomake*

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

- *Miten ryhmäytätte lapset?*
- *Miten varmistamme, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta?*

- Tutustumisleikit
- Yhteisleikit (myös lasten ehdotusten ja ideoiden mukaan) + vapaa leikki
- Aikuinen on läsnä leikkien muodostumisessa ja kaverisuhteiden syntymisen tukemisessa
- Leikkiparit
- Vaihtoehtojen tarjoaminen esim. haluatko leikkiä sisällä vai ulkona
- Eskareiden kanssa yhdessä laaditut säännöt
- Erilaiset äänestykset
- Toiminta pienryhmissä

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

Kuvatkaa

- *miten yksikössänne käsitellään tunteita sekä toimet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi.*
- *miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet.*

Hyödyntäkää koulun kanssa yhdessä tehtävää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä 2026-2027 (löytyy Power Apps:sta) ja Tampereen kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelmaa 2026-2028, joka sisältää esi- ja perusopetuksen yhteisen osion.

Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen | Opetushallitus (oph.fi)

Kohti turvallista koulua -materiaaleja (päivittyvät lukuvuoden aikana)

Tunnekasvatusmenetelmä tai -suunnitelma	**Toimet kiusaamisen jne. ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi**	**Miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet?**	**Koulun kanssa yhdessä sovittua, esim. toimintamalli**
Kirjallisuuden hyödyntäminen	Keskustelu	Keskustelun kautta.	
Yhteisten sääntöjen sopiminen	Niistä keskusteleminen ja niihin palaaminen aina tarvittaessa lasten kanssa.	Arjessa huomioiminen.	Koulun oma kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma löytyy koulun nettisivuilta
Nappi- ja timanttipurkit	Kerätään nappeja tai timantteja tietystä sovitusta käytöksestä. Sovitaan lasten kanssa mitä seuraa, kun saadaan tietty määrä timantteja/nappeja täyteen.	Aikuisen kehut ja huomiointi.	
Koulun kanssa yhteinen peukku-merkkien keräys	Koulun henkilökunta jakaa peukkuja tietystä käytöksestä. Sovitaan lasten kanssa mitä seuraa, kun saadaan	Aikuisten kehut ja huomiointi.	

	tietty määrä peukkuja täyteen.		
Ryhmäytyminen	Yhdessä tekeminen, toisten huomioinen ja tutustuminen toisiin.	Kehuminen ja kannustaminen.	
Tunnetaitokasvatus	Erilaiset tuokiot ja tehtävät liittyen tunnetaitoihin ja esim. kehotunnekasvatukseen.	Keskustelut lasten kanssa.	
Aikuisten miettimät leikkiparit/ryhmät	Tutustutaan ja leikitään kaikkien ryhmän lasnten kanssa	Aikuisen tuki ja ohjaus	

4. Pedagogiset painopisteet

Lukuvuoden aikana esiopetuksessa painotetaan lapsen monilukutaidon, liikunnallisen elämäntavan ja luontosuhteen vahvistamista. Painopisteet kytkeytyvät esiopetuksen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin ja toteutuvat kaikessa arjen toiminnassa lasten osallisuutta ja vahvuuksia huomioiden.

Kirjatkaa tämän lukuvuoden konkreettisia toimia kolmessa painopisteessä.

Oppimisympäristöä kehitetään yhdessä lasten kanssa. Henkilöstö ymmärtää oppimisympäristön laajasti sisältäen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ulottuvuuden sekä digitaaliset ja ulkopedagogiset oppimisympäristöt.

Esiopetusryhmien välinen yhteistyö ja yhteisopettajuus on keskeisiä toimintamalleja esiopetuksessa. Hyödyntäkää liitteistä löytyviä Painopisteiden tukimateriaaleja (LIITE 1), Leikin havainnoinnin materiaaleja ja suunnitelmapohjaa (LIITE 9), Lukeva Tampere -ohjelman toimenpiteitä lukutaitotyössä (LIITE 2) sekä Yhteisöllisen opiskeluhuollon materiaaleja (LIITE 8) mm. tunnetyöskentelyssä.

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

Yhdenvertaisuuden vuoksi on tarpeen määritellä lukutaitotyöhön toimenpiteet, jotka minimissään toteutetaan kaikissa kaupungin esiopetuksen lapsiryhmissä.

Kirjatkaa konkreettinen suunnitelma, miten toteutatte alla olevia toimenpiteitä yksikössänne. Mikä on erityinen lukutaitotyön kehittämiskohteenne tänä lukuvuonna (valitkaa liiteestä 2.)?

1. *Panostetaan monilukutaitoa tukevaan vuorovaikutukseen lasten kanssa, kuten selkeään puheeseen ja sitä tukeviin kuviin sekä asioiden ja ympäristöjen nimeämiseen.*
2. *Toteutetaan ääneen lukeminen tai vuorovaikutukselliset kielellä leikittelyt, kuten loruttelu, riimittely ja laulaminen osana arkea vähintään 10 minuuttia päivässä.*
3. *Tehdään lukeminen näkyväksi teemapäivillä ja -viikoilla järjestämällä vähintään yksi kirjatori tai lempikirjanäyttely toimintakaudella.*
4. *Jaetaan ja vahvistetaan henkilöstön osaamista KUKA-vastaavien ja yhteisten keskustelujen kautta.*
5. *Hyödynnetään Lukeva varhaiskasvatus -kyselyä yksikön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.*
6. *Valitaan ryhmään tai yksikköön vuosittainen oma lukutaidon kehittämisteema (liite 1) ja kirjataan se pedagogisiin suunnitelmiin. Kirjataan myös toimenpiteet teeman kehittämiseksi.*

Kuvatkaa, miten toteutatte monilukutaidon eri osa-alueita esiopetustoiminnassa.

Monilukutaito sisältää erilaisia lukutaitoja, kuten peruslukutaidon, numeerisen lukutaidon, kuvalukutaidon ja medialukutaidon. Monilukutaitoon liittyy laaja tekstikäsitys, jonka mukaan tekstit voivat olla muun muassa kirjoitettuja, puhuttuja, audiovisuaalisia tai digitaalisia. (Tampereen kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma 2025)

***KieliPeda-työvälinettä** käytetään esiopetuksessa tukemaan kielitietoisen esiopetuksen toteuttamista. Työväline auttaa ja tukee tiimejä kielellisesti vastuullisen pedagogiikan toteuttamisessa. KieliPeda-työvälineestä hyötyvät kaikki esioppilaat lapsen kielitaustasta riippumatta.*

- *KieliPeda-työväline: kielitietoisen oppimisympäristön arviointi (henkilöstön toiminta, oppimisympäristö, lapsen osallisuus)*

1. Oppimisympäristön kuvatuki esim. kuvitettu päiväjärjestys (infot kuvilla ja tekstillä), tutustutaan kirjaimiin, tavuihin ja sanoihin sekä numeroihin, tukiviittomat, lapsilla tarjolla erilaista kirjallisuutta (sarjakuvat, lehdet, tietokirjat ja sadut), padilla pelaaminen mm. Ekapeli ja lapsille kirjojen lukeminen. Selkeät (pilkotut/lyhyet) ohjeet.

2. Satuhetki kerran viikossa esiopetusaikaan. Pyritään toteuttamaan riimittelyä ja loruttelua päivisin väh. 10min. Oman kirjan päivä. Kikatus kieliin tutustuminen.

3. Kirjastoautolla käynti joka toinen viikko ja lapset saavat valita sieltä mieleisiä kirjoja. Lukumajoja, joissa saa lukea. Vapaata lukemista eri hetkissä. Oman kirjan viikko, jossa jokainen tuo kotoa oman kirjan luettavaksi ja katseltavaksi.

4. KUKA-vastaava välittää kuukausikirjeen tarvittaessa.

5. Tutustutaan Lukeva varhaiskasvatus-kyselyyn

6. Lukutaito arjen pedagogiikassa. Loruttelua, riimittelyä, laulua enemmän arjessa esiin. Innostetaan erilaisilla teemoilla lapsia lukemaan. Oman kirjallisuuden tuottaminen ja esiin tuominen. Rohkaistaan lapsia esityksiin.

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

1.8.2026 voimaan tullut perusopetuslain muutos velvoittaa esi- ja perusopetuksen edistämään liikunnallista elämäntapaa. Uudistuksessa liikunnallisen elämäntavan edistäminen on lisätty tavoitteeksi erityisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä.

1. Arvioikaa yksikkönne toimintakulttuuria liikkumisen edistämisen näkökulmasta. Suositeltavaa on käyttää Liikkuvan varhaiskasvatuksen nykytilan arviointia.

2. Valitkaa arvioinnin perusteella 1-3 kehittämiskohdetta lukuvuodelle alla olevista osa-alueista:

- *Toiminnan organisointi*
- *Liikkumisen lisääminen*
- *Motoriset taidot ja toiminnallisuus*
- *Osallistuminen ja osallisuus*
- *Oppimisympäristöt*
- *Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi*

3. Kirjatkaa konkreettiset toimenpiteet, miten toteutatte kehittämiskohteita toiminnassanne.

Linkkejä toteutuksen tueksi:

- *Liikkumisen vuosikello | Tasku*
- *Liikkumisen materiaalipankki | Tasku*
- *Liikkuva varhaiskasvatus tukisivusto*

1. Siirtymät koulun ruoka- ja liikuntasaliin rappusten kautta. Mahdollistetaan monipuolinen ulkoilu päivittäin useaan kertaan. Yhteisleikkien kautta liikkumisen ja ulkoilun mahdollistaminen. Salivuoro kerran viikossa. Esim. ruokalaan siirtyminen eri tavoin erilaisia liikuntaliikkeitä hyödyntäen. Luokassa taukojumppia. Lähimetsän ja liikuntapaikkojen hyödyntäminen esim. hiihtolatu.

2. Kehittämiskohteet lukuvuodelle: Osallistuminen ja osallisuus sekä Oppimisympäristöt.

3. Konkreettiset toimenpiteet, miten kehittämiskohteita toteutetaan toiminnassa.

Osallistuminen ja osallisuus:

- Kannustetaan jokaista osallistumaan omien taitojen mukaisesti eri liikunnan muotoihin.

- Kysytään lasten toiveita ja mielipiteitä. Halukkaat osallistuivat Salibandyliiton Säbäkipinän eskariturnaukseen.

- Eri liikuntamuotoja (esim. mölkky, frisbee, hyppynarut, keppihevoset...)

Oppimisympäristöt:

- Lattiatarrat liikkumiseen.

- Salin hyödyntäminen monipuolisesti.

- Käytetään enemmän koulun käytävän kiipeilyseinää.

- Hyödynnetään metsää enemmän liikunnallisissa toimissa.

- Lähiliikuntapaikat esim. hiihtolatu.

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

Lukuvuoden 2026–2027 aikana paneudutaan ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen lapsen luontosuhteen vahvistamisen kautta.

Toimenpiteissä keskitytään seuraaviin ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen osa-alueisiin arvioinnin mukaisesti:

- *Oppiminen ympäristössä*
- *Oppiminen ympäristöstä*
- *Ympäristön puolesta toimiminen*

Mitä vahvuuksia olette yksikössä tunnistaneet?

Mitä osa-alueita yksikössä vahvistetaan lukuvuoden 2026–2027 aikana ja millä tavoin?

Ulkona aina yksi yhteinen leikki ennen vapaata leikkiä, jonka lapset saavat valita.

Retkeillään lähiympäristössä: erilaisia oppimistuokioita metsässä kerran viikossa.

Jouska: yhteistyötä myös ulkona

Luonnon kunnioittaminen, kierrättäminen jne.

Ruokakasvatus